

forsigtig Beregning er naaet til at kunne opstille paa Finanslovsforslaget for 1924—25 godt 2 Mill. Kr.s Overskud for hver af disse Etater. Men, som sagt, jeg er fuldt enig med det ærede Medlem om, at vi skal langt, langt videre frem.

Det ærede 18de tingvalgte Medlem (Brandes) kastede et, synes jeg, meget langstrakt Tilbageblik paa Fortiden. Det er jo altid en Fornøjelse at høre det ærede Medlem tale, navnlig her, hvor han talte om Ting, som han selv har levet med i og derfor talte om med det oplevedes Friskhed. Men jeg synes oprigtig talt ikke, at Talen havde særdeles meget at gøre med det foreliggende Finanslovsforslag eller med de finansielle Opgaver, som ligger foran os, og derfor skal jeg kun i stor Korthed besvare nogle af det ærede Medlems Bemærkninger.

Det ærede Medlems Hovedbetragtning var jo denne, at jeg var ganske overordentlig heldigt stillet, da jeg overtog Finansministeriet, trods det at der altsaa laa vanskelige finansielle Opgaver foran mig, for der laa til mig, som det ærede Medlem udtrykte sig, 270 Mill. Kr., nemlig Genforeningslaanet og de vestindiske Midler, og desuden 50 Mill. Kr., som var opsparet. Ja, det lyder jo meget smukt. Men nogle af de første Ord, jeg sagde i dette høje Ting, efter at jeg var tiltraadt som Finansminister, var netop et Opgør med det ærede Medlem med Hensyn til disse Poster, og jeg paaviste da, at ganske vist var disse Midler til Stede, men der var samtidig ved min Tiltræden en Gæld til Nationalbanken paa langt over 100 Mill. Kr., og det, der laa disponibelt, kunde paa ingen Maade regnes til mere end ca. 160 Mill. Kr. Det var, hvad der var likvidt, og saa skulde man endda ikke være alt for pedantisk nøjeregnende i sine Fordringer til Likviditet. Men naar det er Tilfældet, har det ærede Medlem jo aldeles ikke Ret i, at de Penge, som jeg skulde bruge til Genforeningen, laa til mig. De Midler, der skulde bruges dertil, var nemlig ca. 250 Mill. Kr.

Det ærede Medlem følte ganske naturligt en vis Trang til at redegøre for, hvordan det kunde være gaet til, at trods de kolossale Indtægter, der i de sidste Krigsaar og i Aarene 1918—19 og 1919—20 strømmede ind til Statskassen, var det ikke desto mindre nødvendigt at optage saa betydelige Laan, og det ærede Medlem fandt jo let Grunden dèr, hvor hans Parti altid finder den, nemlig i de militære Udgifter. Man kan dog ogsaa gøre et Skarn Uret, og naar det ærede Medlem vil lægge Skylden saa ensidigt paa de militære Udgifter, skal jeg erindre ham om, at der ogsaa var andre

Udgifter, der gik med, og som gik over alle Bredder. Om de militære Udgifter vil jeg sige, at Danmark gjorde ikke forholdsvis mere med Hensyn til sit Neutralitetsværn end andre neutrale Lande, der var stillet i lignende Forhold som vi, f. Eks. Norge og Sverige. Vi gjorde ikke mere, men vel heller ikke synderligt mindre end de andre Lande; vi holdt os omtrent paa Niveauet af, hvad der ansaas for nødvendigt for en neutral Stat, der vilde markere sin Villie til at bevare og hævde sin Neutralitet. Det drejede sig naturligvis om store Summer. Men der var et andet Omraade, hvor vi gik i Spidsen, hvor vi f. Eks. gjorde langt mere, end Sverige gjorde, og det var med Hensyn til ekstraordinære Dyrtdsforanstaltninger: Dyrtdshjælp, Tilskud til Billiggørelse af Levnedsmidler og Tilskud til den ekstraordinære Arbejdsløshed gennem den ekstravagante Arbejdsløshedslovgivning, vi havde den Gang, som kulminerede med Loven af 1917. Det ærede Medlem vil se, at blot paa de tre Poster, jeg her har nævnt: Dyrtdshjælp, Nedsættelse af Priserne for Levnedsmidler og Arbejdsløshedsunderstøttelse, blev der i de to Finansaar 1918—19 og 1919—20 udgivet tilsammen næsten 457 Mill. Kr. Det er et kolossalt Beløb blot til disse tre Arter af Udgifter, der ganske stiller i Skygge, hvad der blev gjort i et Land som Sverige med dets store industrielle Arbejderbefolkning, og som ganske stiller i Skygge, hvad der skete i de fleste andre neutrale Lande. Det ærede Medlem vilde forsvare det med, at der var et ualmindelig stort Modsætningstorhold herhjemme mellem Overklassens Luksusforbrug og de ringere stillede Klassers nødvendige Forbrug. Maa jeg hertil sige, at det var ikke værre her end andre Steder: overalt tumlede Overklassen sig i et sindssvagt Luksusforbrug, overalt deltog den — for Resten helt langt ned i Middelstanden, maaske ogsaa længere ned endnu — efter en uhyre Maalestok i Spekulation efter Evne og over Evne, som det nu kunde træffe sig. Det var aldeles ikke noget særegent for Danmark, det fandtes, som sagt, lige saa vel i Sverige, hvor man dog ikke gik nær, nær saa vidt med Hensyn til saadanne Hjelpeforanstaltninger, som vi gjorde her i Landet.

Hvad Indtægterne angaar, baseredes Økonomien i den radikale Regeringsperiode jo væsentlig paa et eneste, nemlig Formue- og Indkomstskatten; først hen mod Slutningen af Perioden gik det ærede Medlem til at forøge de indirekte Skatter, Forbrugsskatterne, skønt der havde